

Kovasin Tuulivoima Oy:n tuulivoimaosayleiskaava Kovasinkankaan alueelle / vastine oikaisuvaatimukseen

Khall 08.09.2025 § 221

Valmistelija Kunnanarkkitehti Tapani Pukinkorva

Kovasin Tuulivoima Oy on jättänyt lin kunnalle kaavoitusaloitteen 13.8.2025. Kovasin Tuulivoima Oy esittää, että lin kunta käynnistää tuulivoimaosayleiskaavan laatimisen lin kunnan etelärajalle Kovasinkankaan alueelle. Alue sijaitsee Jakkukylän kyläkesittymän eteläpuolelle, välittömästi lin ja Oulun kuntarajaan kiinni. Yhtiö suunnittelee enintään 6 tuulivoimalaa käsittävän tuulivoimapuiston rakentamista alueelle. Tuulivoimaloiden suunniteltu yksikköteho on noin 5-7,5 MW ja maksimikorkeus noin 280 m. Tuulivoimapuiston kokonaisteho olisi tällöin enintään 45 MW. Yhtiön tavoitteena on, että tuulivoimalat olisivat tuotannossa vuoden 2028 vuoden aikana.

Alue sijoittuu Pohjois-Pohjanmaan maakunnan voimassa olevan ilmastovaihemaakuntakaavan tv-1 -alueelle 381 Joutsenkangas-Kovasinkangas. Alle 10 voimalan tuulivoimapuistoja ei kuitenkaan tarvitse merkitä maakuntakaavaan.

Alue sijoittuu samalle sijainnille kuin aikaisemmin laadittu Kovasinkankaan tuulivoimaosayleiskaava (kaavoitusaloite käsitelty lin kunnanhallituksessa 18.11.2019 § 295), jonka lin kunnanvaltuusto hyväksyi päätöksellään 6.2.2023 (§4). Päätöksestä valitettiin ja Pohjois-Pohjanmaan hallinto-oikeus kumosi päätöksen kaavan hyväksymisestä. Perusteena päätökseen oli riittämättömät selvitykset koskien mahdollisia vaikutuksia Tiironkankaan ja Välikankaan pohjavesiin.

Hallinto-oikeuden päätöksen seurauksena Kovasin Tuulivoima Oy tilasi pohjavesiin liittyvän selvityksen Geologian Tutkimuskeskukselta (GTK). Pääpainopisteenä oli selvittää mahdollinen hydrologinen yhteys tuulivoimaloiden ja pohjavesialueiden välillä. Tutkimusohjelman laatimiseen ja tulosten analysointiin osallistui myös ELY -keskus. Tutkimuksen tuloksena saatiin varmistus siitä, että mahdolliset vaikutukset pohjavesiin ovat hyvin pienet. Samaan johtopäätökseen tulimme myös edellisessä kaavassa, joten kaavan sisältö voidaan pitää edelleen samana. Kaavassa käydään tarkemmin läpi pohjavesivaikutuksia uusien selvitysten perusteella.

Kaavoitettava alue käsittää osia Tiironkankaan ja Välikankaan pohjavesialueista, useita luonnonsuojelullisia kohteita sekä muinaismuistoja. Alueella on porotalouden käytössä olevia maita. Aiemmassa kaavaprosessissa on tehty kattavat selvitykset kaava-alueen arvoista ja niitä täydennetään kaavoituksen aikana tarpeen vaatiessa. Kaavoituksen yhteydessä varmistetaan, ettei kaavan toteuttaminen vaaranna alueiden pohjaveden muodostusta tai laatua.

Verkkoliityntäsuunnitelma on sama kuin aikaisemmin, eli liityntä suoraan kaava-alueen etelärajalla kulkevaan Fingridin 110 kV johtoon. Vaihtoehtoisesti verkkoliityntäsuunnitelma on Fingridin 110 kV linjan viereen suunnitellulla 110 kV johdolla, joka rakennetaan Oulun Navettakankaan tuulivoima-aluetta varten. Uusia avolinjoja ei tarvitse rakentaa Kovasinkankaan hanketta varten, vaan kaikki sähkönsiirto tapahtuu keskijännitteisissä maakaapeleissa.

Kovasinkankaan tuulivoimapuiston tuulivoimahanke ei välttämättä ole YVA-lain mukainen hanke, mutta mikäli vastuullinen viranomainen esittää YVA:n olevan

tarpeellinen, tulee hanketoimijan soveltaa hankkeen kokonaisuuteen YVA-lain (468/1994) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Kovasin Tuulivoima Oy pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta päätöstä YVA-menettelyn soveltamisesta hankkeeseen.

Esityslistan liitteenä on hanketoimijan Kaavoitusaloite ja Osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Esittelijä

Hallinto- ja talousjohtaja Karinkanta Jonne lin kunta

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää

- 1) hyväksyä Nordic Generation Oy:n liitteenä olevan kaavoitusaloitteen,
- 2) käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen esitetylle tuulivoima-alueelle, jonka suunnittelualueen tarkka raja määräytyy osayleiskaavan laadinnan yhteydessä,
- 3) kuuluttaa Kovasinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 15.9-17.10.2025 väliseksi ajaksi.

Päätös

Esittelijä teki muutetun päätösesityksen:

Kunnanhallitus päättää

- 1) hyväksyä Kovasin Tuulivoima Oy:n liitteenä olevan kaavoitusaloitteen,

Keskustelun aikana Leena Tiiron esitti Juha-Matti Paason kannattamana, että kaavoitusaloitetta ei hyväksytä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan nimenhuutoäänestys (JAA/EI) Puheenjohtaja totesi, että myös tyhjää voi äänestää. Äänestystapa hyväksyttiin. Esittelijän päätösesitystä kannatti seitsemän (7) jäsentä (Tervonen, Kaisto, Haapaniemi, Huotari, Järvenpää, Kehus ja Valaja) ja Tiiron muutosesitystä kannatti kaksi (2) jäsentä (Tiiron ja Paaso). Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallitus on äänin 7-2 hyväksynyt esittelijän päätösesityksen kunnanhallituksen päätökseksi.

- 2) käynnistää oikeusvaikutteisen osayleiskaavan laatimisen esitetylle tuulivoima-alueelle, jonka suunnittelualueen tarkka raja määräytyy osayleiskaavan laadinnan yhteydessä,

Keskustelun aikana Leena Tiiron esitti Juha-Matti Paason kannattamana, että oikeusvaikutteista osayleiskaavan laatimista esitetylle tuulivoima-alueelle ei käynnistetä.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan nimenhuutoäänestys (JAA/EI) Puheenjohtaja totesi, että myös tyhjää voi äänestää. Äänestystapa hyväksyttiin. Esittelijän päätösesitystä kannatti seitsemän (7) jäsentä (Tervonen, Kaisto, Haapaniemi, Huotari, Järvenpää, Kehus ja Valaja) ja Tiiron muutosesitystä kannatti kaksi (2) jäsentä (Tiiron ja Paaso).

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallitus on äänin 7-2 hyväksynyt esittelijän päätösesityksen kunnanhallituksen päätökseksi.

3) kuuluttaa Kovasinkankaan tuulivoimaosayleiskaavan vireille ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville 15.9.-17.10.2025 väliseksi ajaksi.

Keskustelun aikana Leena Tiiron esitti Juha-Matti Paason kannattamana, että Kovasinkankaan tuulivoimaosayleiskaavaa ei kuuluteta vireille eikä osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa aseteta nähtäville 15.9.-17.10.2025 väliseksi ajaksi.

Puheenjohtaja totesi, että on tehty esittelijän päätösesityksestä poikkeava kannatettu muutosesitys, josta on äänestettävä. Puheenjohtaja esitti, että suoritetaan nimenhuutoäänestys (JAA/EI) Puheenjohtaja totesi, että myös tyhjää voi äänestää. Äänestystapa hyväksyttiin. Esittelijän päätösesitystä kannatti seitsemän (7) jäsentä (Tervonen, Kaisto, Haapaniemi, Huotari, Järvenpää, Kehus ja Valaja) ja Tiiron muutosesitystä kannatti kaksi (2) jäsentä (Tiiron ja Paason).

Puheenjohtaja totesi, että kunnanhallitus on äänin 7-2 hyväksynyt esittelijän päätösesityksen kunnanhallituksen päätökseksi.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Petteri Mäenpää (palvelussuhdejäävi, työsuhde Nordic Generation Oy), Helka Tapio (palvelussuhdejäävi, työsuhde Iin seurakuntaan), Jari-Jukka Jokela (yhteisöjäävi, Iin seurakunnan seurakuntaneuvoston jäsen) ja Jussi Kurttila (yhteisöjäävi, Valto Pernu säätiön hallituksen jäsen) poistuivat kokouksesta esteellisenä asian käsittelyn ajaksi kello 18.11-18.21.

Khall 16.10.2025
253/10.02.02/2025

Valmistelija kunnanarkkitehti Tapani Pukinkorva

Tausta

Iin kunnanvaltuusto hyväksyi helmikuussa 2023 Kovasinkankaan tuulivoimapuiston osayleiskaavan. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus kumosi 19.8.2024 antamallaan päätöksellä (nro 1341/2024) valtuuston päätöksen. Päätöksen perustelujen mukaan kaava ei perustunut maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) 9 §:n edellyttämiin riittäviin selvityksiin erityisesti pohjavesivaikutusten osalta.

Hallinto-oikeus katsoi, että hydrogeologinen yhteys Tiironkankaan ja Välikankaan pohjavesialueisiin jäi epäselväksi eikä ollut varmuutta siitä, että kaava täyttää MRL 39 §:n 2 momentin mukaiset sisältövaatimukset terveellisen ja turvallisen elinympäristön sekä vesihuollon järjestämisen turvaamiseksi.

Iin kunnanhallitus päätti 8.9.2025 (§ 221) käynnistää osayleiskaavatyön uudelleen ja täydentää selvitykset hallinto-oikeuden edellyttämällä tavalla. Päätöksestä on tehty oikaisuvaatimus.

Oikaisuvaatimusten pääasiallinen sisältö

Oikaisuvaatimuksissa esitetään, että kunnanhallituksen päätös tulisi kumota seuraavista syistä:

1. Menettelyvirheet

- o lin vesiliikelaitoksen johtokunnalta ei ole pyydetty lausuntoa, vaikka asia koskee pohjavesialueita ja vesihuoltoa.
- o Päätös olisi tullut käsitellä valtuustossa hankkeen laajuuden vuoksi.

2. Puuttuvat selvitykset

- o Pohjavesiselvitykset ovat edelleen puutteellisia.
- o Uudet tiedot Liesojan valuma-alueesta on jätetty huomiotta.

3. Hyvän hallinnon vastaisuus

- o Päätöksen perustelut eivät sisällä hallinto-oikeuden esiin nostamia epävarmuustekijöitä, jolloin päätös olisi tehty puutteellisin tiedoin.

Kunnanhallituksen vastine oikaisuvaatimukseen

Toimivalta

Alueidenkäyttölain 37 §:n mukaan yleiskaavan hyväksyy kunnanvaltuusto. Kunnanhallitus vastaa kaavoituksen valmistelusta. Kunnanhallitus voi käynnistää kaavoitusprosessin.

Kunnanhallituksen päätös 8.9.2025 koskee nimenomaan valmistelun käynnistämistä, ei kaavan hyväksymistä. Näin ollen kunnanhallitus ei ole ylittänyt toimivaltaansa, eikä valtuuston käsittely ole vielä tässä vaiheessa tarpeen.

Selvitysvelvollisuus

Alueidenkäyttölain 9 § ja 39 § velvoittavat laatimaan riittävät selvitykset kaavan vaikutuksista. Hallinto-oikeuden ratkaisu kohdistui aiemmin hyväksytyyn kaavaan, jonka selvitykset katsottiin riittämättömiksi.

Kaavoitusprosessin käynnistäminen ei edellytä selvitysten lopullista valmistumista, vaan selvitykset laaditaan ja täydennetään prosessin aikana. Kunnanhallituksen päätöksen tarkoituksena on mahdollistaa hallinto-oikeuden edellyttämien lisäselvitysten tekeminen.

Vesihuollon turvaaminen

Alueidenkäyttölain 39 §:n 4,5 ja 7 kohdat edellyttävät, että yleiskaava luo edellytykset terveelliselle ja turvalliselle elinympäristölle ja ottaa huomioon vesihuollon järjestämisen. Lisäksi alueidenkäyttölain 77 b § sisältää tuulivoimarakentamisen erityiset sisältövaatimukset.

Näiden vaatimusten täyttyminen arvioidaan kaavaehdotuksen laadintavaiheessa ja hyväksymisvaiheessa. Kunnanhallituksen nyt tekemä päätös ei ratkaise lopullisesti kaavan sisältöä, vaan varmistaa, että selvitykset tehdään hallinto-oikeuden päätöksen edellyttämällä tavalla.

Menettelylliset kysymykset ja hyvän hallinnon periaatteet

Hallintolain 6 § edellyttää, että viranomainen toimii puolueettomasti, asianmukaisesti ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Oikaisuvaatimuksessa esitetty huomautus vesiliikelaitoksen lausunnon puuttumisesta on aiheellinen huomio, mutta lausunnon hankkiminen kuuluu osayleiskaavaproessin seuraaviin vaiheisiin. Lausunto tullaan pyytämään ennen kaavaehdotuksen käsittelyä.

Lisäksi todettakoon, että hallinto-oikeuden päätös 1341/2024 oli kunnanhallituksen käytettävissä päätöksenteon hetkellä ja muodosti perusteen

uuden kaavatyön aloittamiselle. Päätös ei siis ole perustunut puutteellisiin tietoihin.

Johtopäätös

Kunnanhallitus on toiminut toimivaltansa puitteissa ja lainmukaisesti päättäessään kaavatyön käynnistämisestä. Oikaisuvaatimuksissa esitetyt huomautukset koskevat pääosin kaavoitusprosessin myöhempiä vaiheita ja selvitysten riittävyyttä, jotka ratkaistaan kaavatyön edetessä.

Oikaisuvaatimuksissa ei ole esitetty sellaisia laillisuusperusteita, joiden vuoksi kunnanhallituksen päätös olisi syntynyt virheellisessä järjestyksessä, ylittänyt toimivallan tai muutoin ollut lainvastainen kuntalain 134–137 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Manninen Marjukka lin kunta

Päätösesitys

Kunnanhallitus päättää:

1. Hylätä tehdyt oikaisuvaatimukset perusteettomina.
2. Todeta, että kaavoitusprosessin aikana varmistetaan hallinto-oikeuden päätöksen edellyttämien pohjavesi- ja vesihuoltoselvitysten riittävyys sekä pyydetään tarpeelliset viranomaislausunnot, mukaan lukien lin vesiliikelaitoksen johtokunnalta.
3. Todeta, että hallinto-oikeuden ratkaisu on ollut kunnanhallituksen tiedossa päätöstä tehtäessä ja se muodosti nimenomaisen perusteen uuden kaavatyön käynnistämiseksi.

Päätös